

Marek Chłodnicki

Żalęcino, gm. Dolice, woj.
szczecińskie, st. 4

Informator Archeologiczny : badania 22, 27

1988

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wstępna analiza materiału zabytkowego wykazała, że nie wszystkie odsłonięte w tym sezonie obiekty należy łączyć z kulturą lendzielską. Jest to pierwszy przypadek w dziejówleletniej historii badań osady w Zarzycy, że natrafiono na materiały innej kultury archeologicznej. Stwierdzono bowiem, że na osadę kultury lendzielskiej nawarstwiły się obiekty osadnicze kultury pucharów lejkowatych. W zachodniej partii wykopu zaobserwowano wyraźne zależności stratygraficzne między jamami. Jama zawierająca materiał kultury pucharów lejkowatych wkopana została w jamę kultury lendzielskiej. Jest także rzeczą pewną, że osada kultury pucharów lejkowatych posiadała pierwotnie znacznie mniejszy zasięg niż osiedle kultury lendzielskiej. Materiały kultury lendzielskiej prezentują środkową fazę rozwoju tej kultury na Dolnym Śląsku. Materiały kultury pucharów lejkowatych wykazują wyraźne cechy jej fazy lubońskiej.

Badania zakończono.

**Zduńska Wola-Nowe Miasto,
woj. sieradzkie**

Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi

Badaniami kierował mgr Andrzej Pełtłak. Finansował WKZ w Sieradzu i Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi. Pierwszy sezon badań. Osada kultury pucharów lejkowatych.

Stanowisko odkryte zostało w trakcie AZP w 1984 r. W czasie powtórnej penetracji w 1987 r. stwierdzono zagrożenie obiektu pracami ziemnymi i postanowiono przeprowadzić wykopaliska.

Osada położona jest w strefie źródeł niewielkiego cieką, prawobrzeżnego dopływu Grabli, na północnym skłonie wydmy, w odległości ok. 300 m od zabagnionych źródeł. Oceniono jej wielkość na ok. 0,2 ha.

Przebadano obszar 425 m². Odkryto pozostałości jednego domu słupowego, jedną jamę osadową oraz dość liczne zabytki (fragmenty naczyń, przedmioty krzemienne i kamienne, polepa, bardzo drobne fragmenty kości zwierzęcych). Materiały występowały w dwóch skupiskach. Jedno stanowit wspomniany dom i towarzyszące mu zabytki. Drugie, gdzie odkryto jamę osadową uchwycono w odległości ok. 30 m. To skupienie zniszczone było częściowo przez plaśnicę. W wykopach sądarszowych pomiędzy skupieniami oraz obok skupień nie było już zabytków.

Można przypuszczać, że osada składała się z jednego, lub może dwóch domów. Jej powierzchnia użytkowa wynosiła przypuszczalnie ok. 1000 m².

Poza wcześniej wspomnianymi zakłóceniami, stwierdzono daleko idące zniszczenie spowodowane działaniem procesów stokowych wzmożonych przez nowożytną orkę. Ich przejawem było zniszczenie warstwy kulturowej i znaczne przemieszczenie się zabytków wzdłuż skłonu wydmy.

Ceramika pozwala datować stanowisko w ramach fazy wiorcckiej kultury pucharów lejkowatych. Materiały przechowywane są w Muzeum Archeologicznym i Etnograficznym w Łodzi.

Badania zakończono.

**Żalęcino, gm. Dolice,
woj. szczecińskie,
st. 4**

Konserwator Zabytków Archeologicznych w Szczecinie

Badania prowadził dr Marek Chłodnicki. Finansował WKZ w Szczecinie. Czwarty sezon badań. Osada kultury ceramiki wstęgowej rytej, obozowisko kultury pucharów lejkowatych, osada kultury łużyckiej, cmentarzysko z okresu wpływów rzymskich.

Stanowisko 4 w Żalęcinie badane było już przed wojną światową. W latach 1976 i 1978-1979 prowadzone były badania ratownicze. Wobec postępującego niszczenia stanowiska przez wybiekanie piasku podjęto w 1988 r. ponownie prace ratownicze. Badania koncentrowały się wzdłuż krawędzi plaśnicy na odcinku o długości ok. 100 m i szerokości 5-10 m (łącznie objęły one ok. 6 arów powierzchni). Objęły one głównie obszar, z którego została wcześniej zepchnięta warstwa ziemi w celu ułatwienia eksploatacji piasku. Prace te spowodowały zniszczenie warstwy kulturowej i części stropowej obiektów. Badania przyniosły liczne fragmenty ceramiki kultury ceramiki wstęgowej rytej znajdujące się w zepchniętej ziemi i pozostałości jednego obiektu tej kultury. W warstwie kulturowej na terenie nie zniszczonym odkryto nieliczne fragmenty ceramiki kultury pucharów lejkowatych. Z kulturą łużycką możemy wiązać sześć odkrytych obiektów zawierających nieliczne fragmenty ceramiki (jama zasobowa i obiekty o nieokreślonej funkcji). Z cmentarzyska z okresu wpływów rzymskich zachował się jeden grób z nienaruszonym pochówkiem. Wyposażony był on jedynie w brązową zapłnkę z wysoką pochewką, znaną przy skroni zmarłego. Z dwóch pozostałych grobów zachowały się jedynie resztki wkopów grobowych podczas gdy pochówki zostały zniszczone na skutek eksploatacji piasku.

Badania powinny być kontynuowane.